

کتاب گرامر دری ۱

نمونه از صفحات کتاب گرامر دری ۱

در اینجا تنها چند صفحه ای از این به طور نمونه برای شما به نمایش گذاشته شده است.

این کتاب شامل آموزش دستور زبان (گرامر) دری، تاریخچه زبان، حروف زبان دری، اشکال حروف، کلمه، اسم، فعل، صفت، قید، مصدر و غیره میباشد. این کتاب شامل تمرینات نیز میباشد.

نام کتاب: کتاب گرامر دری ۱
نویسنده: محمد یعقوب صدری
چاپ اول سال ۱۳۹۸ هـ.ش
استکهلم - سویدن

ISBN 978-91-87029-53-0

مركز آموزش برای کودکان و نوجوانان افغان

www.kodakan.se

info@kodakan.se

© حق چاپ محفوظ است. هر نوع کاپی گرفتن یا تغییر دادن متن این کتاب ممنوع میباشد. با متخلفین برخورد قانونی صورت میگیرد.

فهرست

صفحه		
۶	-----	۱ دستور زبان
۹-۷	-----	۲ تاریخ زبان دری
۱۱-۱۰	-----	۳ حروف زبان دری
۱۴-۱۲	-----	۴ اشکال حروف زبان دری
۱۵	-----	۵ تمرین ۱
۱۶	-----	۶ کلمه و اسم
۱۹-۱۷	-----	۷ اقسام اسم
۲۰	-----	۸ تمرین ۲
۲۱	-----	۹ مصدر
۲۲	-----	۱۰ تمرین ۳
۲۶-۲۳	-----	۱۱ فعل
۲۹-۲۷	-----	۱۲ صفت، تمرین ۴ و تمرین ۵
۳۱-۳۰	-----	۱۳ قید و اقسام آن
۳۲	-----	۱۴ پیشاوند و پساوند
۳۳	-----	۱۵ تمرین ۶
۳۴	-----	۱۶ نمونه خط میخی

دستور زبان

دستور زبان مجموعه قوانین و ضوابط حاکم بر ساختار واژه ها، جمله ها و معناها در یک زبان میباشد. در تقسیم بندی های سنتی دستور زبان بطور کلی از دو شاخه یعنی واژه شناسی (صرف) و جمله شناسی (نحو) تشکیل شده است.

صرف

صرف (*Morphology*) یا واژه شناسی که در لغت به معنی تجزیه و تغییر دادن است و در اصطلاح علمی است که به ما می آموزد چگونه کلمه یا واژه ای را به صورت های گوناگون تغییر دهیم تا معانی مختلف بدست آید. در هر زبانی بسیاری از واژه ها از کلمه دیگر ساخته می شوند مثلاً در زبان دری واژه گفتم، گفتی، گفت، گوینده، بگو، میگویند، گویا، گویش و غیره.

نحو

نحو (*Syntax*) یا جمله شناسی به دانش مطالعه قواعد مربوط به نحوه ترکیب و در کنار هم آمدن واژه ها به منظور ایجاد ترکیب و درک جملات در یک زبان اطلاق میشود. موضوع این علم کلمه و کلام و هدف آن نیز حفظ زبان از اشتباه لفظی است.

زبان پارسی میانه

در رده بندی زبان شناسی، به زبانیکه از سده سوم پیش از میلاد تا سده هفتم پس از میلاد در پارسی زمین، کاربرد داشته است، میانه می‌گویند. زبان پهلوی به گویش مرکزی میانه که در دوران اشکانیان و ساسانیان رواج داشت.

زبان پارسی نو

زبان پارسی میانه، پس از تحول و آمیختگی با لهجه ها، گویش ها و زبان های خویشاوند نزدیک و همچنین وارد شدن واژه های بیرونی، پارسی نو را به وجود آورده است. بنا بر این جای تعجب نیست که شباهت های فراوان چه از نظر واژگانی و چه از نظر دستوری میان این دو زبان وجود دارد. در واقع تحولی که از پارسی باستان تا پارسی میانه اتفاق افتاده است بسیار عظیمتر از تحولی است که از پارسی میانه تا پارسی نو رخ داده است. در این میان فردوسی با سرودن شاهنامه در سده چهارم تاثیر مهمی بر بازیافت بسیاری از واژه های گم شده زبان پارسی داشت و خود این تاثیر را در شاهنامه اعلام کرده است. اگر کوشش های خود جوش فردوسی نبود، هویت پارسی امروز بسیار بیش از این به خطر می افتاد.

اشکال حروف زبان دری

حروف زبان دری معمولاً چهار شکل دارند که عبارت اند از شکل مفرد، شکل اول، شکل وسط و شکل آخر.

• شکل مفرد به تنهایی و بشکل مفرد استفاده میگردد، مانند: **آب، آش** و غیره.

• شکل اول معمولاً در اول کلمه یا در وسط کلمات ترکیبی استفاده میگردد، مانند: **لب، شب، گربه، ماریه** و غیره.

• شکل وسط معمولاً در وسط کلمه و بین دو حرف استفاده میگردد، مانند: **افغان، مهتاب، مهمان** و غیره.

• شکل آخر معمولاً در آخر کلمه و وسط کلمات ترکیبی استفاده میگردد، مانند: **افغان، کارگر، کابل** و غیره.

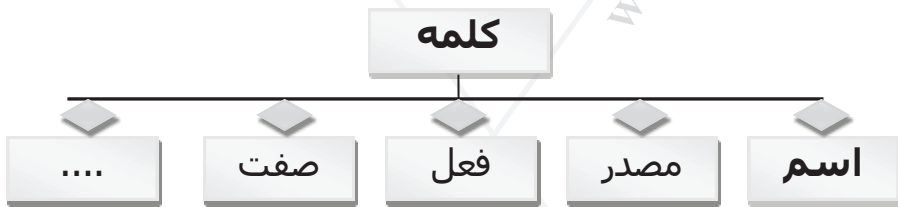
یادداشت: بعضی از حروف زبان دری شکل اول و شکل وسط نداشته، تنها شکل مفرد و شکل آخر دارند. این حروف عبارتند از: **ا، د، ذ، ر، ز، ژ، و.**

کلمه

هر حرف یا حروفی معنی دار را کلمه گوید، مانند: احمد، خوردن، خوب، شما، مردم، کابل، از و غیره.

یادداشت: حرف یا حروف بی معنی کلمه نمیباشد، مانند:

زز، نبز، طمبل، ظاخر، کاثه و غیره. کلمه اقسام مختلف دارد که عبارتند از اسم، مصدر، فعل، صفت، قید و غیره.

اسم

اسم کلمه ای است که برای نامیدن شخص، شی، حیوان، مکان و یا مفهومی بکار رود، مانند: پیاله، دوغ، هرات، هارون، افغانستان و غیره.

اسم اقسام زیادی دارد مانند اسم عام، اسم خاص، اسم ذات، اسم معنی، اسم معرفه و اسم نکره، اسم مفرد و اسم جمع، اسم آلت، اسم صوت، اسم مصدر و غیره. ما در اینجا به معرفی بعضی از انواع اسامی ذکر شده میپردازیم.

مصدر مرخم

مصدری که حرف نون را از آخر مصدر حذف کنند، مانند: رفت و آمد، گفت و شنید، خرید و فروش و غیره.

مصدر دومی

بعضی از افعال زبان دری دو مصدر دارند، مانند: خفتن (خوابیدن)، گشتن (گردیدن)، گداختن (گدازیدن) و غیره.

تمرین - ۳ : به سوالات ذیل پاسخ صحیح ارایه نمایید.

۱ - مصدر را با مثال تعریف کنید؟

۲ - سه مثال از مصدر مرکب نام ببرید؟

صفت مشبیه

صفت مشبیه کلمه است شبیه اسم فاعل که فرق آن با اسم فاعل آنست که صفت مشبیه بر وصف ثابت و همیشگی دلالت میکند، اما اسم فاعل معنی تغیر و تجدد را میرساند و علامت آن الفی است که به آخر ریشه فعل یا امر حاضر استفاده میشود، مانند: توانا، شکیبا، بینا و غیره.

صفت تفضیلی

صفت یا قیدی که نشان دهنده ویژگی یا کیفیت بیشتر و برتر یک شخص، چیز یا موجودیت نسبت به موردی دیگر باشد صفت برتر یا صفت تفضیلی گفته میشود. در زبان دری برای نشان دادن صفت برتر واژه پسوند تر و ترین افزوده میشود، مانند خوبتر، خوبترین، تیزتر، تیزترین، تلختر، تلخترین و غیره.

تمرین - ۵ : به سوالات ذیل پاسخ صحیح ارایه نمایید.

۱ - صفت را با مثال تعریف کنید؟

۲ - از کلمات ذیل صفت تفضیلی را نشانی کنید؟

- بیشتر بلند بهترین تیزتر کابل
- خوب تقریباً کمتر دانش دیدن

Name: **Dari Grammar Book 1**

Author: **M Jakob Sadri**

First Edition

2018 Stockholm - Sweden

ISBN 978-91-87029-53-0

Education Center for Afghan children

www.kodakan.se

info@kodakan.se

Copyright © 2018 by KODAKAN (Education Center for Afghan children) and M Jakob Sadri.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Dari Grammar Book 1

Dari grammatik bok 1